

Toespraak Irene Urich (Aangesloten Organisatie: Vereniging van Gerepatrieerden en Vrienden) bij Indische Plaquette | 2020

Nationale Herdenking
15 augustus 1945

Als kind heb je in tijd van oorlog geen kans om kind te zijn.
Je leert al gauw je te gedragen, maar vooral te denken als een
volwassene.
De angst en ontredde van de volwassene wordt op het kind
overgedragen.
Je kinderjaren hebben ook grote invloed op je verdere leven.
Ik ben geboren april 1940 te Surabaya, Nederlands-Indië, de
Tweede Wereldoorlog als buitenkamper beleefd.
Ik voelde en was veel alleen en had geen referentie aan
leeftijdgenoten.

Mijn vader werd naar Cimahi, West-Java gemobiliseerd en mijn
zwangere moeder en ik reisden mee. Tijdens de Japanse inval
werden de militairen, krijgsgevangenen gemaakt.
Op 10 mei 1942 werd mijn zusje geboren en met de babu heb
ik dat bericht op een briefje in mijn zak aan mijn vader moeten
geven. Dat werd ontdekt en meteen kreeg hij klappen waarop ik
schreeuwde 'Tidak, tidak!'
Dat was de eerste kennismaking met geweld en angst voor de
mannen in Japans uniform op 2-jarige leeftijd.
Mijn vader werd weggevoerd, naar later bleek Japan en in de
kolenmijnen te werk gesteld.
Als de bom niet gevallen was, was hij nooit teruggekomen.

Door angst gedreven zijn mijn moeder, zusje en ik teruggekeerd
naar Surabaya waar opa en oma's waren.
In de van Deventerlaan bij Tunjungan waren we regelmatig,
want daar kregen we eten.

Echter daar kwamen Japanse militairen geregeld aan het hek
rammelen op zoek naar vrouwen.

Angst, want mijn moeder en tante vluchtten via een zijingang.
Opa werd geïntimideerd, kreeg klappen en werd vernederd en
oma kwam heel rustig met bekers met rijstwijn aanlopen.
Haar gedrag imiteerde ik en liep heel rustig naar opa en hield
hem vast.

Angst, voor de plotseling harde bevelen en harde stem wanneer
moeder of tante aangesproken werden en ik hing dan meteen
aan haar rok en schreeuwde 'mammie, mammie'.
Meestal met succes, want zo'n zeurkind hadden ze niet nodig! Er
moest diep gebogen worden en dan mochten we weer verder.

Angst, wanneer de sirenes afgingen en iedereen naar een schuilplaats zocht! Meestal onder bed of tafel. De verduisteringen, alles stikdonker en geluid van vliegtuigen en in afwachting wat er zou gaan gebeuren.

Angst wanneer mijn moeder gesommeerd werd mee te komen en later bleek dat ze emmers water moest doorgeven om een brand te blussen.

Angst om haar kwijt te raken, bleef ik op een afstand haar volgen en hield haar goed in de gaten.

Angst, gevoed door de verhalen en gesprekken van de volwassenen.

Allemaal enge dingen zoals verkrachting, opgepakt worden en onthoofd worden of gemarteld.

Ik begreep dat het vreselijk was, maar geen idee wat het allemaal precies betekende.

Als ik ernaar vroeg, kreeg ik te horen 'kleine potjes hebben grote oren'.

Angst. Nog veel en veel erger! Vele malen erger! Voor de mannen met bamboe puntstokken en het geschreeuw 'Merdeka, Merdeka'.

Angst, voor de branden om ons huis!
Angst voor de dood!

Tot er plotsteling een man in een heel ander uniform voor ons staat en te kennen geeft dat we binnen een paar minuten mee moeten komen.

In alle stilte moeten we snel weg in vrachtwagens geladen en worden we naar de haven gebracht. Vandaar met de boot naar Singapore en in een kamp ondergebracht tot de hereniging met mijn vader. Ik ben dan 5 ½ jaar.

Angst wat ik iedere keer herleef, echter ontzettend dankbaar voor de vrijheid die ik beleef!

Vrijheid, die me zo dierbaar is en ik te danken heb aan de vele, vele mensen die hun leven gegeven hebben.

Mijn dank is groot. Dank.